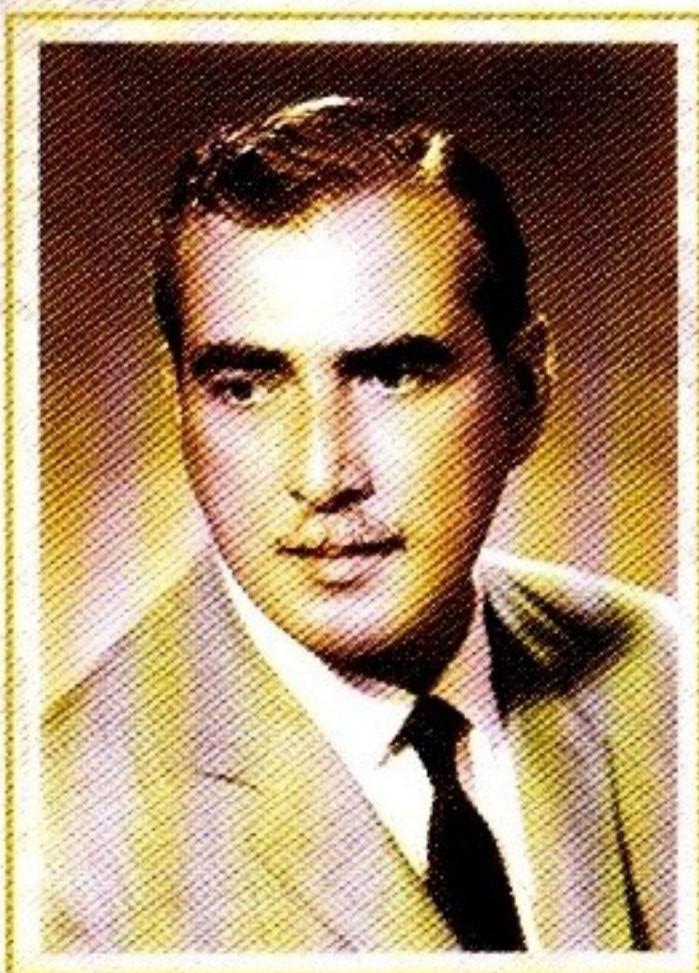

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΝΙΤΣΑΣ

"Αρχων Πρωτοψάλτης της Μ.Χ.Ε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ, ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ UNION FRANÇAISE 1958 & 1963
ΧΑΛΚΗ, ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ 1963

ΑΡΧΕΙΟ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ

Α] ΚΩΝ/ΠΟΛΗ. ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ UNION FRANÇAISE, 1958

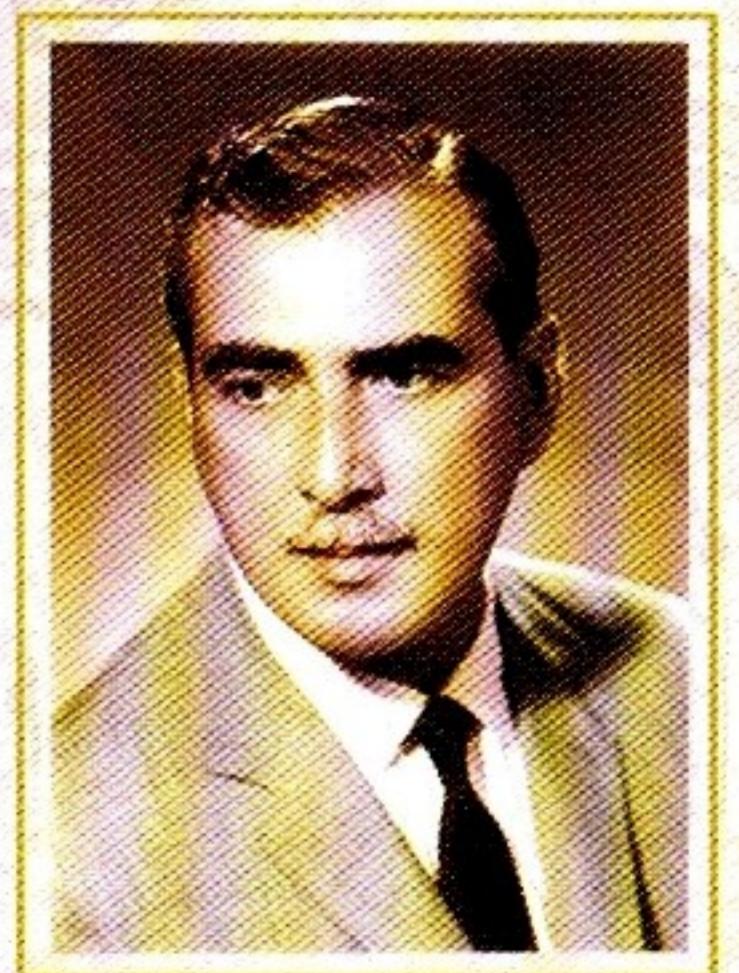
1	«Έλεον μέ δ Θεός..., Τά πλήθη τῶν πελοπαγένων μοι...» (ῆχος πλ. β')	01':44"
2	«Ίδου δ Νυμφίος...» σύντομο (ῆχος πλ. δ')	02':00"
3	«Τά πάθη τά σεπτά...» άργον (ῆχος α')	01':51"
4	«Τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου...» άργον (ῆχος πλ.δ')	03':19"
5	«Ἐρχόμενος δ Κύριος...»(ῆχος α')	03':01"
6	«Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ...» (ῆχος α')	05':35"
7	«Ω πόσῳν ἀγαθῶν...» (ῆχος β')	03':57"
8	«Μαρτί, δ Κύριος μετά Σου...» Π. Μπερεζέτη (ῆχος γ')	03':27"
9	«Κύριε ἐκέκραξα..., Πεντηκοστὴν ἐορτάζομεν...» (ῆχος α')	03':12"

Β] ΧΑΛΚΗ. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, 1963

10	«Εἰς πολλά ἔτη...» εἰσόδου	02':21"
11	«Θαλάσσης τό έρυθραιον...» (ῆχος δ' λέγετος)	02':31"
12	Πᾶσα πνοή καὶ σπιγρά ἀναστάσια (ῆχος δ' λέγετος)	02':26"
13	«Ἄγιος ὁ Θεός...» (ῆχος β')	01':19"
14	«Κατευθυνθῆτω...» Ἀκολουθίας προπηγιασμένων τ. Δώρου (ῆχος πλ. α')	00':56"
15	«Νῦν αἱ δυνάμεις...»(ῆχος πλ.. β')	05':25"
16	«Ἄγιος, Ἄγιος, Ἄγιος...» Λειτουργίας Μεγ. Βασιλείου (ῆχος β')	02':28"
17	«Ἄμην» Λειτουργίας Μεγ. Βασιλείου (ῆχος β')	00':45"
18	«Τίν γάρ Σὴν μήτοιν...» (ῆχος α' 4φωνος)	04':37"
19	«Θεοτόκε ἡ ἐλπίς... Ἐν νῷ? ω σκιᾶ...» ἀργή (ῆχος γ')	03':20"
20	Δύναμις Τριταγίου ὕμνου Ἀοχοντος Θρασ. Στανίτσα (ῆχος δ' φθορικός)	03':14"
21	«Ἄξιόν ἔστιν...» Ἀοχοντος Θρασ. Στονίτσα (ῆχος δευτερόπτωτος)	03':19"
22	«Χοῖρε Νύμφη..., Αλληλούϊα» Ἀοχοντος Θρασ. Στανίτσα (ῆχος α')	01':50"
23	Πολυχρόνιον Πατριάρχου Ἀθηναγόρου (ῆχος βαρύς ἐναρμόνιος)	02':31"

Γ] ΚΩΝ/ΠΟΛΗ. ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ UNION FRANÇAISE, 1963

24	«Ἐχάθισεν Ἀδά�...» (ῆχος πλ. β')	05':06"
	• Συνολική διάρκεια:	71':08"

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΝΙΤΣΑΣ*"Αρχων Πρωτοφάλτης της Μ.Χ.Ε.*

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ, ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ UNION FRANÇAISE 1958 & 1963
ΧΑΛΚΗ, ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ 1963

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Μαραθωνόδαχον 52-54, 104 41 Αθήνα • Τηλ./Fax: 210 51.49.430
www.music-art.gr, e-mail: info@music-art.gr

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Τό **ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ** ίδρυθηκε τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2004. Σκοπός του εἶναι ἡ συλλογή, διάσωση καὶ προβολὴ τῆς Μουσικῆς μας - κυρίως τῆς Βυζαντινῆς - στὴν παραδοσιακή της μορφή, ὅπως αὐτή ἐκφράζεται μέσα ἀπό τὴν δημοσιοποίηση τοῦ ἔργου - ἐκτελεστικοῦ καὶ συγγραφικοῦ - παλαιῶν διδασκάλων.

Ἐτσι, μέσα ἀπό τὶς ζωντανὲς ἡχογραφήσεις ὑπενθυμίζεται ὁ πλοῦτος μαθημάτων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς πού τείνουν νά ξεχαστοῦν, διασώζεται τόσο ἡ πολιτιστική μας κληρονομιά ὅσο καὶ ἡ Ἰστορική ἀξία καὶ ἀναδεικνύεται ἡ βαθιά γνώση τῶν μυστικῶν τῆς ψαλτικῆς τέχνης ἀπό τοὺς ἐκτελεστές της.

K.P.M.E. 1

© Copyright - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως 2007

Χρῆστος Τσιούνης

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Μαραθωνομάχων 52-54, 104 41 Ἀθήνα

Τηλ. / Fax: 210 51 49 430

Ἀπαγορεύεται ὅποιαδήποτε χρήση ἢ ἀναμετάδοση μέση ὅποιονδήποτε τρόπο, τμῆματος ἢ τοῦ συνόλου τοῦ ἡχητικοῦ ἢ ἔντυπου ὑλικοῦ χωρίς τὴν ἔγγραφη ἀδεια καὶ τὴν ἀπαραίτητη ἀναφορά στὸν ἐπιμελητή ἐκδόσεως καὶ τὸν ἐκδοτικό φορέα.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΣΤΑΝΙΤΣΑΣ

Ο Θρασύβουλος Στανίτσας γεννήθηκε στα Ὑψωμαθειά, ἐνα προάστιο τῆς Κων/λης, τὸ 1910. Σέ ἥλικα 10 χρονῶν, πῆρε τὰ πρῶτα μαθήματα Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἀπό τὸν θεῖο τοῦ Δημήτριο Θεραπειανό. Ἀργότερα μαθήτευσε στοὺς Δημήτριο Βουτσινᾶ, Γιάγκο Βασιλειάδη, Μιχαήλ Χατζηαθανασίου, στὸν δόποιο, ὡς λέγεται, τελειοποιήθηκε μουσικά καὶ τέλος στὸν Ἰωάννη Παλάση.

Ἐψαλε σέ πολλές ἐκκλησίες τῆς Πόλης: Λαμπαδάριος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Μηνᾶ, Πρωτοψάλτης στοὺς Ἱερούς Ναούς Θείας Ἀναλήψεως καὶ Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἐλένης Ὑψωμαθείων μέχρι τὸ 1929, διόπτε διορίστηκε Β΄ Δομέστικος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Γαλατᾶ μέχρι τὸ 1930. Ἐν συνεχείᾳ, διετέλεσε Α΄ Δομέστικος μέχρι τὸ 1936 καὶ κατόπιν Λαμπαδάριος στὸν ἴδιο Ναό μέχρι τὸ 1939.

Ἡ φήμη του εἶχε ἥδη ἀπλωθεῖ σέ διάσημη τὴν Πόλη καὶ ἦταν φυσικό ἐπακόλουθο νά κληθεῖ «Ξέωθεν» ἐκείνη τὴν χρονιά γιά νά καλύψει τὴν θέση τοῦ Ἀρχοντος Λαμπαδαρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀπέναντι στὸν Κων/νο Πρίγγο. Τὴν 1η Μαρτίου τοῦ 1939 χειροθετεῖται Ἀρχων Λαμπαδάριος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, θέση τὴν δοία κράτησε μέχρι τὴν Κυριακὴ τῆς Σταυροποροσκυνήσεως τοῦ 1961, διόπτε χειροθετήθηκε Ἀρχων Πρωτοψάλτης στὴ θέση τοῦ παραιτηθέντος Κων/νου Πρίγγου. Στίς 6/4/1964 ἀπελάθηκε ἀπό τὴν Κων/πόλη λόγω τῶν γνωστῶν γεγονότων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς του ὑπηκοότητας καὶ ἦρθε στὴν Ἀθήνα. Δέν μένει ὅμως γιά πολύ καὶ φεύγει γιά τὴν Χίο ὅπου ἔμεινε καὶ ἐψαλε περίπου ἐνα χρόνο.

Ἐπειτα φεύγει γιά δύο μῆνες στὴ Βηρυττό καὶ ἐπανέρχεται στὴν Ἀθήνα διόπτε τὴν 1η Ιανουαρίου τοῦ 1966, διορίζεται πρωτοψάλτης στὸν Ἱ. Ναό Ἀγίου Δημητρίου Ἀμπελοκήπων ἕως τὸ 1981 διόπτε παραιτήθηκε γιά λόγους ὑγείας.

Ο Θρασύβουλος Στανίτσας ύπηρξε ένας από τους κορυφαίους ιεροψάλτες του 20ου αιώνα. Μέ τήν μοναδική χρονική του άγωγή, τό τέλειο πάτημα τῶν διαστημάτων καί τήν έκπληκτική καλλωπιστική του έρμηνεία ἀφησε ἐποχή. Χάρη δέ στήν ίδιαίτερη, εὐλύγιστη καί γλυκύτατη φωνή του ἐπίθετα ὅπως «ἀθ-δόνι τῆς Πόλης», «καλλιέλαδος» κ.ἄ., φαντάζουν ἀπλά τυπικά. Ο τρόπος γενικά τοῦ ψάλλειν του ὅσον ἀφορᾶ τίς μικρές καί μεγάλες λεπτομέρειες τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς πρέπει νά ἀποτελέσουν ἀντικείμενο μελέτης ἀπό τοὺς εἰδικούς τῆς ψαλτικῆς τέχνης.

Ο ίδιος ἔψαλε καλεσμένος σέ δλη τήν Ἑλλάδα, στήν Ἀμερική τό 1967, ἀλλά καί στήν Ρώμη τό 1972. Ἐκανε ἐπίσης ἀρκετές ἐμφανίσεις μέ χορωδία πού ἐδίδαξε καί διηύθυνε ὁ ίδιος τόσο στήν Ἑλλάδα, ὅσο καί σέ ἀρκετές πόλεις τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Βραβεύθηκε ἀπό πολλούς φορεῖς καί συλλόγους μέ κορυφαῖο τό γεγονός τῆς βράβευσής του ἀπό τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν σέ εἰδική τελετή τό 1983.

Πέθανε στήν Νέα Μάκρη στίς 18 Αύγούστου 1987, νικημένος ἀπό τήν ἐπάρατη νόσο, ἀφήνοντας τεράστιο κενό στήν Βυζαντινή Μουσική.

Τό ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

έγκαιινιάζει σειρά ἐκδόσεων μέ ζωντανές ἡχογραφήσεις τοῦ Ἀρχοντα Πρωτοψάλτη τῆς Μ.Χ.Ε. Θρασύβουλου Στανίτσα.

Στό C.D. ὑπ' ἀριθ. 1 παρουσιάζονται κατά σειρά τρεῖς ἡχογραφήσεις τοῦ Ἀρχοντα:

A. Γαλλική Αἴθουσα UNION FRANÇAISE τό 1958

B. Θεολογική Σχολή Χάλκης 1963 καί

Γ. Γαλλική Αἴθουσα UNION FRANÇAISE τό 1963.

Α] ΚΩΝ/ΠΟΛΗ. ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ UNION FRANÇAISE 1958.

Σύμφωνα μέ πληροφορίες ἡ ἐμφάνιση αὐτή τοῦ Θρασύβουλου Στανίτσα ἔλαβε χώρα τό 1958. Ἡταν περίοδος Τριωδίου, γι' αὐτό καί τά ψαλλόμενα ὑπό τοῦ Ἀρχοντα εἶναι σχετικά. Εἶναι ἀγνωστό γιά ποιό λόγο ἔγινε αὐτή ἡ ἐμφάνιση καί σύμφωνα πάντα μέ τίς ίδιες πληροφορίες μεταξύ τοῦ ἀκροατηρίου βρισκόταν ὁ τότε Ἀρχων Πρωτοψάλτης τῆς Μ.Χ.Ε. Κων/νος Πρίγγος. Τίς πληροφορίες - ώς πρός τήν χρονολογία - τίς ἐνισχύει ἡ προσφώνηση ἀπό τόν ἐκφωνητή πού ὑπάρχει στό πρωτότυπο ὑλικό καί σέ κάθε ὑμνο τόν προσφωνεῖ ώς «...Θρασύβουλου Λαμπαδαρίου».

Ἡ ἐμφάνιση κατά πᾶσα πιθανότητα ξεκινάει μέ ἓνα ἐκ τῶν Πεντηκοσταρίων τοῦ Τριωδίου σέ ἡχο πλ. δ' «Τῆς μετανοίας ἀνοιξόν μοι...» τοῦ ὅποιου ὅμως ἡ ἐγγραφή πού ἔχουμε στά χέρια μας, δέν ἐπιτρέπει τήν ἀναμετάδοσή του. Τά ὑπόλοιπα κομμάτια εἶναι σχετικά μέ τήν περίοδο τοῦ Τριωδίου, τῆς Μεγ. Ἐβδομάδος καί κλείνει μέ τό «Κύριε ἐκένραξα...» καί ἓνα ἐκ τῶν ἴδιομέλων τοῦ Εσπερινοῦ τῆς Πεντηκοστῆς.

Β] ΧΑΛΚΗ. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ 1963.

Είναι γνωστό πώς ό "Αρχοντας ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι δέν εἶχε Πτυχίο Βυζαντινῆς Μουσικῆς δέν μποροῦσε νά διοριστεῖ σέ κάποια Μουσική Σχολή.

Τό 1963 χάριν τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Θ. Λειτουργίας πού θά έλαμβανε χώρα στόν Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό γιά τήν ἐπέτειο τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἀγίου Ὁρούς, ἔλαβε ἐντολή ἀπό τόν ἀοίδιμο Πατριάρχη Ἀθηναγόρα τόν Α' νά προετοιμάσει τούς φοιτητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης γιά νά συμψάλλουν τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας.

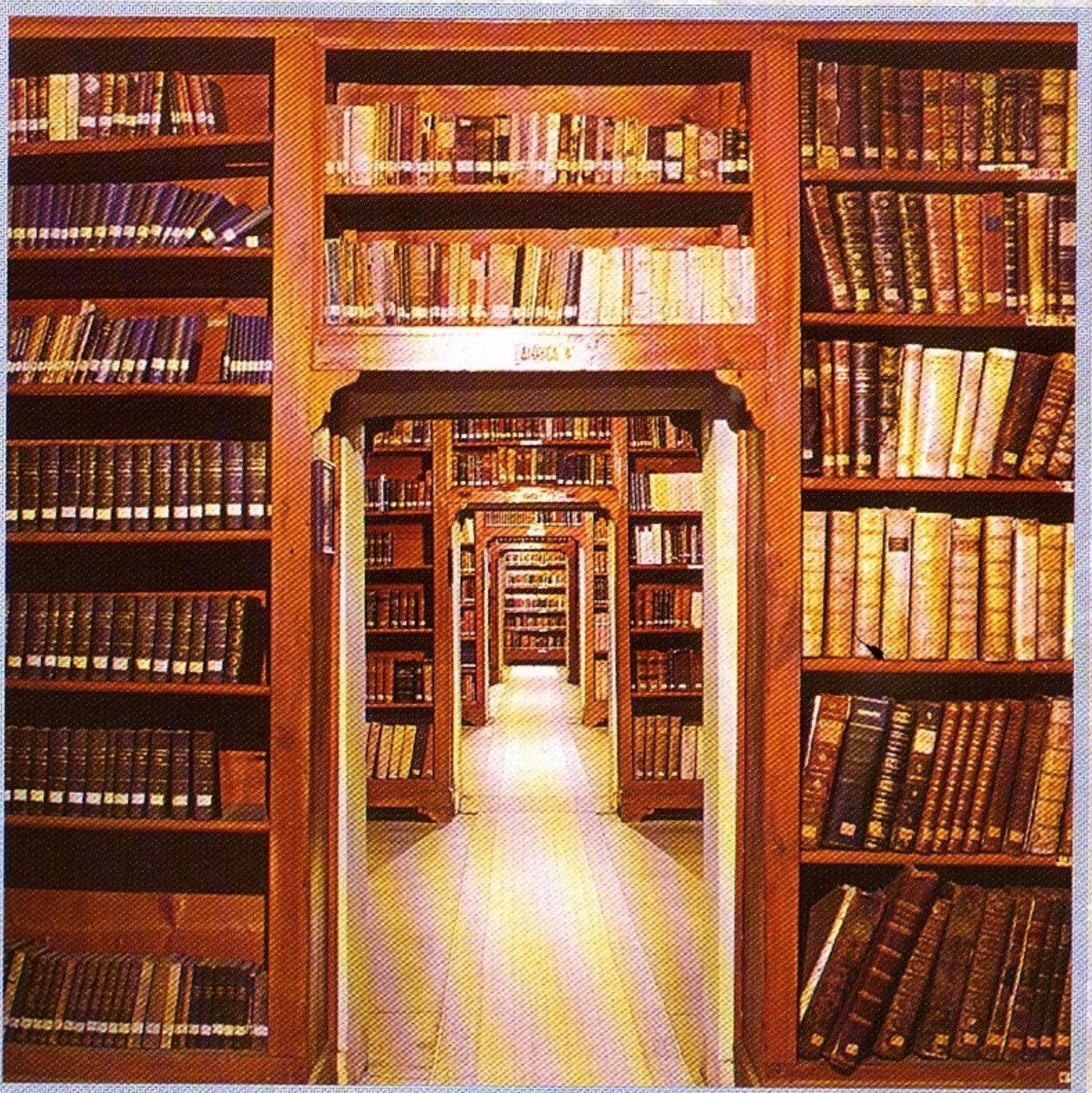
Αὐτή ἀκριβῶς ἡ ἡχογράφηση είναι τό μάθημα πού ἔκανε ό "Αρχοντας στή Θεολογική Σχολή καί ἀπό τήν πλευρά αὐτή, ἡ ἡχογράφηση ἀποτελεῖ ίστορικό καί μουσικό ντοκουμέντο.

Τό μάθημα ξεκινάει μέ τό μεγαλόπρεπο «Εἰς πολλά ἔτη...» εἰσόδου στό δρόποιο ό "Αρχοντας δίνει τήν ἴδια σημασία, σάν νά τό λέει μέσα στόν Πατριαρχικό Ναό ἀφοῦ διαρκεῖ 02':21'' καί συνεχίζει μέ τά μαθήματα τῆς συγκεκριμένης ἡμέρας (Α' Νηστειῶν), ἀλλά ἡ χαρά τῶν φοιτητῶν πού εἶχαν ἀνάμεσά τους τόν "Αρχοντα, «ἀνάγκασαν» τόν Θρασύβουλο Στανίτσα νά ἐπεκταθεῖ καί σέ ἄλλα μαθήματα ὅπως τό «Κατευθυνθήτω ...» σέ ἡχο πλ. α' τῆς Ἀκολουθίας τῶν Προηγιασμένων Δώρων, τό περίφημο Χερουβικό «Νῦν αἱ Δυνάμεις ...» σέ ἡχο πλ. β' τῆς ἴδιας Ἀκολουθίας, ἀλλά καί δικά του μαθήματα ὅπως τό Δύναμις τοῦ Τρισαγίου ὑμνου σέ ἡχο δ' φθορικό (Φεραχνά) καί τό «Ἄξιόν ἐστιν...» σέ ἡχο δευτερόπρωτο (Καρτσιγάρ).

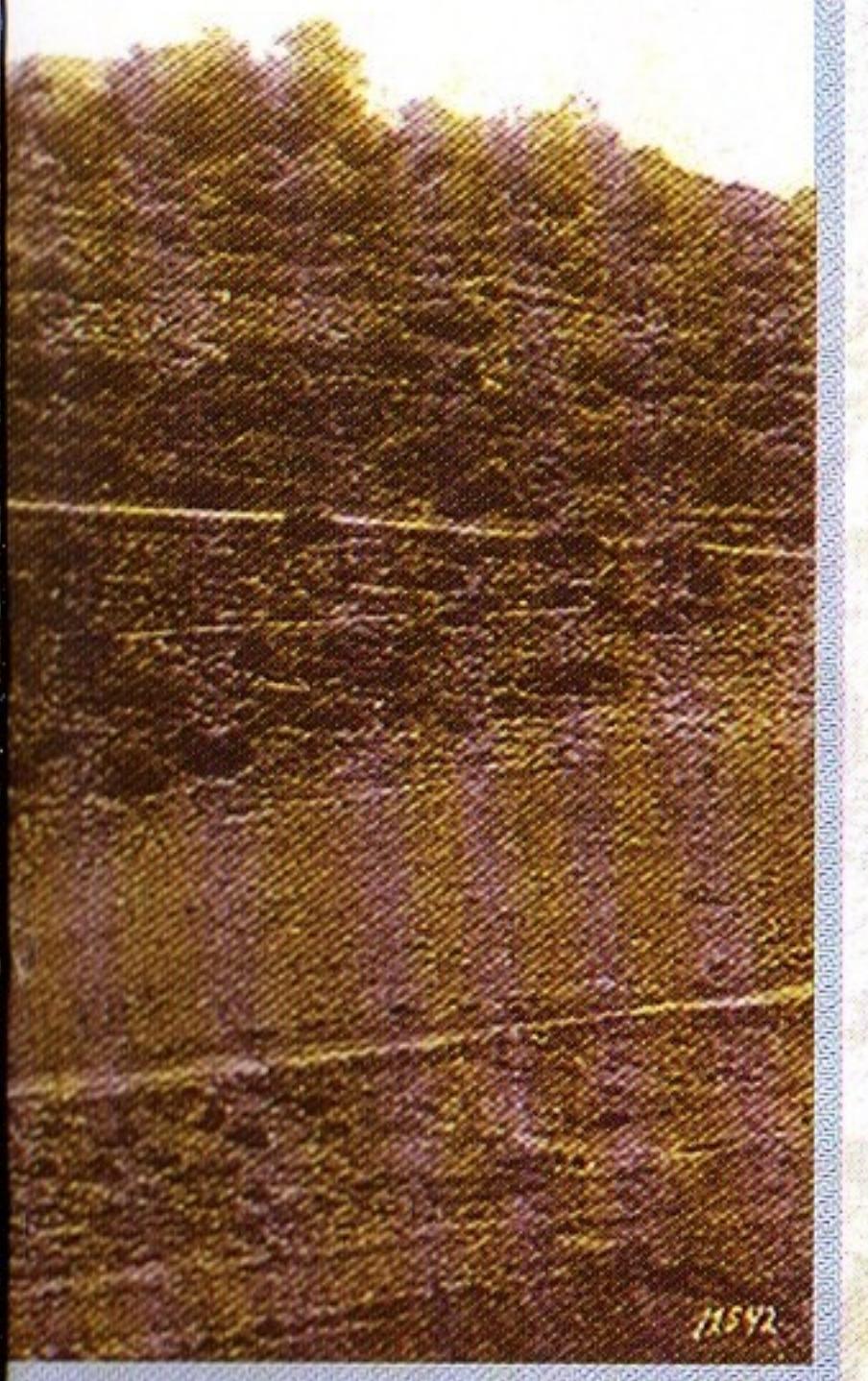
Ἡ ὅλη ἐμφάνιση καί ἐκτέλεση τῶν ψαλλομένων ἀπό τόν Θρασύβουλο Στανίτσα, δημιούργησε κλίμα ἐνθουσιασμοῦ καί θαυμασμοῦ στούς φοιτητές οί

"Η βιβλιοθήκη τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Η ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

δόποι τό ἐκδήλωσαν μέ εντονα χειροκροτήματα,
ἀλλά καὶ μέ τήν ἀποφωνητική ἐπιθυμία τοῦ π.
Ἀμφιλοχίου Τσούκου νῦν ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς
Μονῆς Ταξιάρχου Μιχαὴλ τοῦ Θαρρενοῦ Ρόδου:
«...θά εἴμεθα εὐτυχεῖς νά σᾶς ἀκούωμεν πάντοτε
κάτω εἰς τήν Ἑλλάδα...».

Γ) ΚΩΝ/ΛΗ. ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ UNION FRANÇAISE 1958.

Ἡ ἡχογράφηση αὐτή ἔλαβε χώρα μετά ἀπό μία
ἰδιαιτέρως ἐπιτυχημένη ἐμφάνιση τῆς χορωδίας
τοῦ Συνδέσμου Μουσικοφίλων Κων/λεως τό 1963
καὶ λίγο πρὸν ἀπό τήν ἀπέλασή του. Ὁ κόσμος
ἐνθουσιασμένος ἀπό τήν ἐμφάνιση τῆς χορωδίας
θέλησε νά ἀκούσει κάτι μονωδιακό ἀπό τόν χο-
ράρχη Θρασύβουλο Στανίτσα δ ὅποιος τότε βρι-
σκόταν στό ἀπόγειο τῆς δόξας του καὶ ἀποδέχθη-
κε τήν παράληση.

Ἐτσι, εἶπε ἐκτός κειμένου καὶ ἀπό στήθους τό
Δοξαστικό τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Τυρινῆς σε ἥχο πλ.
β' σέ μία μοναδική καὶ ἀνεπανάληπτη μουσική ἐ-
ρμηνεία.

«Ἡ ἐν Χάλκῃ Θεολογική Σχολή», σὲ ἐπιστολικό δελ-
τάριο τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰώνα.

Είναι άγνωστο έάν ή συγκεκριμένη έκτέλεση άνήκει σέ κάποιον συνθέτη ή σέ μία εξαρση του ίδιου άφού ούτε ποτέ τό έπανέλαβε έτσι, ούτε τό παρασήμανε στήν Βυζαντινή Μουσική κατ' αὐτήν τήν έρμηνεία. Καί είναι βέβαια φυσικό έπακόλουθο τῆς συγκεκριμένης έκτέλεσης τά ζωηρά έπιφωνήματα και χειροκροτήματα τῶν παρευρισκομένων.

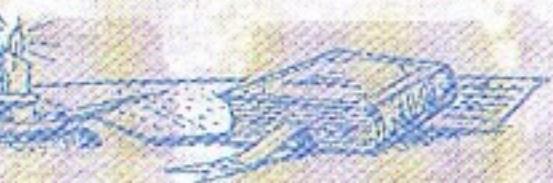
Εύχαριστω θερμά τόν π. Σεραφείμ Φαράσογλου γιά τίς πληροφορίες του ώς πρός τό Β' καί Γ' τμῆμα τῆς ἡχογράφησης, καθώς καί τόν κ. Νικόλαο Μαλκότσογλου γιά τίς πληροφορίες πού μᾶς ἔδωσε πού ἀφοροῦν τό Α' τμῆμα τῆς ἡχογράφησης. Εύχαριστω ἐπίσης θερμά τόν π. Σεραφείμ Φαράσογλου γιά τήν εύγενή καί ἀνιδιοτελῆ προσφορά τῶν ἡχογραφήσεων τοῦ Β' καί Γ' τμήματος τοῦ παρόντος C.D. ἐκ τοῦ ἀρχείου του.

Υ.Γ. Καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια τά περιεχόμενα τοῦ C.D. νά δημοσιοποιηθοῦν ὅπως ἀξίζει στόν Θρασύβουλο Στανίτσα καί τήν ἴστορία τῶν ἡχογραφήσεων. Αὐτό είναι δυνατόν μέχρις ἐνός σημείου καθώς οἱ ἡχογραφήσεις πού ἔχουμε στά χέρια μας – κυρίως οἱ παλαιότερες – πολλές φορές είναι κομμένες καί γενικά σέ ὅχι καλή ἡχητική κατάσταση. Ήτοι μέ τά σύγχρονα ἡλεκτρονικά μέσα, ἔγινε ὅτι καλύτερο μποροῦσε νά γίνει σέ αὐτές τίς ἡχογραφήσεις, μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου πού ή παρέμβασή μας θά μποροῦσε νά ἀλλοιώσει τίς φωνές τῶν ἐκτελεστῶν. Σέ αὐτή τήν περίπτωση προτιμήθηκε ή ὅποια ἀτέλεια παρά ή ἀλλοίωση τῶν φωνῶν.

Χρῆστος Τσιούνης

Ἐπιλογή, ἐπιμέλεια ἡχητικοῦ ὑλικοῦ, κείμενα/σχολιασμοί: Χρῆστος Τσιούνης
Digital mastering ἡχητικοῦ ὑλικοῦ: Βαγγέλης Μπόντας

Γραφιστική ἐπιμέλεια: **GOSPEL**CREATIVE

Η επεξεργασία καί τό mastering τοῦ ἡχητικοῦ ὑλικοῦ ἔγινε
τόν Νοέμβριο τοῦ 2003.